

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HUMANISTISKA FAKULTETSNÄMNDEN

AE1080, Fornnordisk myt och ritual i arkeologiskt perspektiv, 7,5 högskolepoäng

Old Norse Mythology and Ritual. An Archaeological Perspective, 7.5
higher education credits

Grundnivå/First Cycle

---

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2007-11-02 och senast reviderad 2011-05-31.
Den reviderade kursplanen gäller från och med 2011-09-01.

Utbildningsområde: Humanistiskt 80 %, Naturvetenskapligt 20 %

Ansvarig institution: Institutionen för historiska studier

2. Inplacering

Fristående kurs

Huvudområde

Arkeologi

Fördjupning

G1N, Grundnivå, endast gymnasiala förkunskapskrav

3. Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet

4. Innehåll

Den fornnordiska mytologin, med sina väsen och gudagestalter och olika berättelser, har under 1800- och 1900-talen utgjort en väsentlig del i det nationella identitetsbygget och den nordiska självbilden. I denna identifikationsprocess har den arkeologiska vetenskapen spelat en viktig roll. Under senare år har kunskapen om fornnordisk mytologi och ritual nyanserats och breddats genom forskningsinsatser från angränsande vetenskaper som ortnamnsforskning och religionsvetenskap. Också inom det arkeologiska fältet har ny kunskap vuxit fram. Genom nya teoretiska infallsvinklar och moderna undersökningsmetoder har forskningen uppmärksammat ett varierat arkeologiskt material som kan belysa olika sidor av främst den yngre järnålderns mytiska föreställningar. Det kan gälla sådant som det mytiska landskapsrummet, olika yttringar av rituella och mytiska praktiker eller den materiella kulturens betydelse i relation till en gudavärld. Inte minst betydelsefullt har varit den diskussion som knutit an olika vetenskapliga myttolkningar till en nationell

identitet inom modernitetens ram. Kursen innehåller en tvåfaldig tematik: det ena huvudtemat utgörs av en reflexiv diskussion om de fornnordiska myternas betydelse som bärare av en nationell självbild. Härvid förs en diskussion om de sociala och kulturella kontexter under 1800- och 1900-talet då den fornnordiska mytvärlden etablerades som en större nationell identitets- och traditionsfaktor. Som exempel kan nämnas nationellt förankrad språklig och bildmässig retorik eller personligt namngivningsskick. Källkritiska och perspektivkritiska aspekter lyfts fram. Kursens andra huvudtema är att fokusera på ny kunskap om den yngre järnålderns mytiska och rituella värld, som dagens arkeologiska forskning har uppmärksammat. Exempel på sådant är mytiska platser, rituella specialister och "mytförvaltare" som smeden, thulen och völvan samt diskussioner om myt och ritual ur ett genus- och queerperspektiv. Genom att exemplifiera med nya arkeologiska fynd eller med omtolkningar av redan kända lämningar visas på den materiella kulturens avgörande betydelse för att forma, upprätthålla eller förändra den yngre järnålderns mytiska värld. Kursens pedagogiska former utgörs av föreläsningar, exkursioner i landskapet, gruppdiskussioner och litteraturinläsning.

5. Mål

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna

Kunskap och förståelse

- kritiskt diskutera betydelse som den fornnordiska mytologin haft i upprättandet av nationella nordiska identiteter under de två senaste seklen
- redogöra för den nordiska mytologin ur ett materiellt perspektiv

Färdighet och förmåga

- förstå det rituella landskapsrummets betydelse i formandet av den yngre järnålderns mytiska universum
- diskutera sina slutsatser muntligt och skriftligt
- ha utvecklat sina studiefärdigheter genom arbete i grupp och muntliga och skriftliga redovisningar

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- på ett grundläggande plan kritiskt kunna förhålla sig till arkeologiska teorier, källmaterial och metoder i relation till kursens tematik

6. Litteratur

Litteratur till kursen kommer att fastställas senast åtta veckor innan kursstart.

7. Former för bedömning

Kursen examineras i form av en eller flera uppgifter som genomförs individuellt eller i grupp. Den studerande har, om det är praktiskt möjligt, rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination. Begäran om byte av examinator skall vara skriftlig och ställas till institutionens studierektor. För studerande som inte godkänts vid prov anordnas nytt prov i anslutning till det första.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).

9. Kursvärdering

Lärare på kursen ansvarar för att studenternas synpunkter systematiskt inhämtas genom skriftliga utvärderingar vid kursens slut och att resultaten av utvärderingarna ligger till grund för kursens utformning.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.